

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

Аналіз нормативних документів щодо напрямку підготовки студентів за спеціальністю «образотворче мистецтво» свідчить, що за результатами професійної підготовки у студентів має бути: сформований науковий світогляд, національна самосвідомість як відображення цілей, потреб, інтересів морально-естетичних орієнтацій особистості; усвідомлення соціальної ролі педагогічної діяльності, виявлення громадянської та соціальної активності; стійкі пізнавальні інтереси, прагнення до постійного самовдосконалення і духовного збагачення; педагогічна спостережливність, уява, тактовність, незалежність мислення у поєднанні з повагою до суджень інших людей; володіння такими якостями як толерантність, доброзичливість, наявність почуття власної гідності, самоповаги, скромності, вимогливості до себе й до інших; знання досягнень української національної та світової культури; фахові знання, уміння та навички.

Випускники мистецько-педагогічного профілю повинні вміти: вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, здійснювати наукові дослідження, впроваджувати їх у практику, узагальнювати та оформляти наукові результати, користуватись сучасними науковими технологіями обробки інформації, аналізувати узагальнювати і використовувати у своїй роботі передовий педагогічний досвід у царині естетичного виховання школярів, критично оцінювати результати власної педагогічної діяльності, творчо підходити і впроваджувати нові освітні навчально-виховні технології.

За результатами професійно-естетичної підготовки у вищому навчальному закладі у майбутніх учителів образотворчого мистецтва має бути сформована естетична культура.

Основу загальної естетичної культури студента (за М. Нечепоренко) складає інтегрована єдність емоційно-почуттєвого, інтелектуально-інформаційного, світоглядного та діяльнісного елементів. Взаємопроникнення всіх складників у індивідуально-особистісну сутність окремого студента втілюється в його свідомість, мотиви діяльності, впливає на вибір поведінки. Загальна естетична культура студента розглядається як така його характеристика, що виявляється у системі естетичних (і художніх) знань, що входять у певний взаємозв'язок та формують такий стан особи, коли вона яскраво усвідомлює своє високе призначення для створення прекрасного, що втілюється у її бажанні й готовності до доброзичливої поведінки, суспільної праці та вибору способу життєдіяльності за законами краси [1].

Відтак, опанування загальною естетичною культурою допомагає майбутнім учителям образотворчого мистецтва усвідомити сенс краси, і тоді відчуття прекрасного стає стимулом пошуку самовдосконалення у професійно-художній діяльності й гармонії в міжособистісних стосунках з учнями, злагоди з довкіллям.

Література

1. Нечепоренко М. В. Формування естетичної культури студентів класичних університетів: дис... канд. пед. наук : 13.00.04 / Максим Васильович Нечепоренко. – Харків, 2005. – 178 с.

СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛІВ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ШКОЛІ

Цуркан М. С.

Університет Ушинського, Україна

Специфіка професійної діяльності вчителя суспільно-гуманітарних дисциплін (Історії, Української мови та літератури, Іноземної мови тощо) визначається складністю феноменології самого гуманітарного знання, яке, на відміну від природничого, увиразнює ціннісно-смыслову, світоглядну, тобто, насамперед, суб'єктну площину формування особистості самого вчителя.

Особливості професійної діяльності вчителя гуманітарного профілю вимагають спеціального підходу до набуття майбутніми учителями професійної компетентності, оскільки інтегративним є як предмет викладання (гуманітарні дисципліни), так і суб'єкт-суб'єктний педагогічний простір, який створює педагог.

Ураховуючи професійне спрямування, майбутній учитель гуманітарного профілю має володіти знаннями основних педагогічних дисциплін; мати фундаментальні філологічні знання; володіти концепціями гуманітарних і суспільних наук та використовувати їх методи у різних галузях викладацької і науково-дослідницької діяльності. Адже саме вчитель гуманітарного профілю формує з учня людину, яка здатна усвідомити свою персональну відповідальність за те, що відбувається в її найближчому оточенні і країні. Наявність гуманітарного компоненту в освіті та в суспільстві загалом відкриває можливості реалізації особистості в соціумі. Реалізація підростаючим поколінням власних потенційних можливостей зумовлює потребу в підготовці високопрофесійних

учителів, насамперед, учителів гуманітарних дисциплін, здатних працювати у полікультурному середовищі та сприяти гармонізації відносин між молоддю і культурою спілкування у світовому просторі.

У цих умовах особливого значення набувають такі *професійні якості* вчителя гуманітарного профілю, як: висока професійна компетентність, ініціативність у вирішенні нестандартних завдань, мобільність, креативність, здатність до самоосвіти, до налагодження контактів із учасниками педагогічного процесу.

На нашу думку, загальними вимогами до *особистісних якостей* спеціаліста суспільно-гуманітарного напрямку є: здатність до ефективних комунікативних взаємодій; здатність проявляти делікатність та тактовність у спілкуванні, комунікабельність, креативність; уміння створювати довірливу атмосферу при консультуванні, сприяти душевному полегшенню; уміння користуватись інструментарієм індивідуальної і групової комунікації в різних соціально-педагогічних ситуаціях; уміння добирати організаційні засоби і форми навчально-виховного процесу; уміння враховувати гендерні особливості мовлення: мелодику, ритм, темп, тембр; уміння застосовувати комунікативні навички.

КРИТЕРІАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАКЛАСНОЇ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Чайка О. В.

Університет Ушинського, Україна

Одним із головних завдань сучасної педагогічної освіти є формування компетентного і конкурентоспроможного вчителя, без якого неможливо здійснювати модернізацію середньої освіти в школі третього тисячоліття. Діяльність учителя спрямована на навчання й виховання підростаючого покоління, яке повинно бути не лише високоосвіченим і вихованим, але й вміти творчо мислити та самореалізовуватись. Значну роль у розвитку творчої особистості школярів відіграє позакласна діяльність учителів, зокрема вчителів-філологів. На жаль, підготовці майбутніх учителів-філологів до організації позакласної творчої діяльності учнів не надається належної уваги під час навчання в педагогічному виші.

З метою діагностики стану підготовленості майбутніх учителів-філологів до організації позакласної творчої діяльності учнів було використано критеріальний підхід.

Критерій (у перекладі з грецької – засіб судження, переконання) – це мірило для визначення оцінки предмета чи явища; ознака, взята за основу класифікацій [3, с. 196]; ознака, на підставі якої проводиться оцінка, визначення або класифікація явища чи процесу [2], засіб, інструмент оцінки, а не сама оцінка [5, с. 358], підстава для оцінки чогось [4, с. 231]. Отже, критерій є підставою для оцінки певних якостей, властивостей, ставлення особистості до педагогічних явищ. Кількісною характеристикою явищ та процесів, за І. Бізюковою, виступають показники, які дозволяють визначити їх стан у динаміці. Критерії і показники тісно взаємопов'язані: науково обґрунтований вибір критерію значною мірою зумовлює правильний вибір системи показників і, навпаки, якість показника залежить від того, наскільки він повно й об'єктивно характеризує певний критерій [1, с. 72].

У структурі підготовленості майбутніх учителів-філологів філологів до організації позакласної творчої діяльності учнів загальноосвітніх шкіл виокремлено когнітивний, мотиваційний, креативно-діяльнісний, рефлексивний компоненти, оцінка сформованості яких здійснювалася за відповідними критеріями і показниками.

Так, когнітивний компонент оцінювався за знаннєвим критерієм, показниками якого є: знання з фаху майбутнього вчителя української мови та літератури; знання вчителя-філолога щодо творчої діяльності; знання вчителя-філолога щодо форм позакласної діяльності. Зазначений критерій передбачає збагачення психолого-педагогічних, дидактико-технологічних і методичних знань студентів щодо організації творчої діяльності, видів такої діяльності, стимулювання їх до постійного саморозвитку та самоосвіти, усвідомлення необхідності розвитку власного творчого стилю діяльності.

Критерієм оцінки сформованості мотиваційного компонента було обрано настановний із такими показниками, як: мотивація на педагогічну діяльність; мотивація успіху; потреба в творчості. Вважаємо, що без позитивної мотивації творча діяльність як на уроках, так і в позакласний час не може здійснюватися, адже саме позитивна мотивація до творчості, потреба в ній сприятиме досягненню успіху майбутніх учителів-філологів у ході організації творчої діяльності учнів у позакласній роботі.